

Sygn. akt IV U 1335/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2016r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania J. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 6 października 2015 r. i 16 listopada 2015 r. znak: (...)

oraz decyzji z dnia 1 października 2015 r. znak (...)

w sprawie J. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury i o wysokość kapitału początkowego

- I. **zmienia decyzję z 16 listopada 2015 r. i ustala prawo J. Ś. do emerytury od 6 listopada 2015 roku;**
- II. **oddala odwołania od decyzji z 1 października 2015 r. i 6 października 2015 r.**

Sygn. akt: IV U 1335/15 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 1 października (...). Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.174 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustalił kapitał początkowy J. Ś. na dzień 1 stycznia 1999r. na kwotę 92 273,50 złotych, przy czym do ustalenia wartości kapitału początkowego przyjął okresy składkowe w wymiarze (...), 3 miesiąc i 8 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 6 miesięcy i 1 dni (decyzja z 1 października 2015r. o ustaleniu kapitału początkowego k.4 akt o ustalenie kapitału początkowego).

Następnie decyzją z 6 października 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił J. Ś. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczona nie udowodniła, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnęła 20 letni okres ubezpieczenia. Organ rentowy podniósł, że udowodniony okres ubezpieczenia wynosi 16 lat, 9 miesięcy i 9 dni i do okresu tego nie doliczono okresu pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym rodziców od 19 września 1976r. do 4 maja 1982r., gdyż przedłożone dokumenty nie potwierdzają jednoznacznie pracy w gospodarstwie rolnym. Przez część w/w okresu ,tj. od 1 marca 1981r. do 30 kwietnia 1981r. ubezpieczona była bowiem zatrudniona na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu

pracy, a ponadto gospodarstwo rolne położone było w S., natomiast ubezpieczona wraz z rodzicami zamieszkiwała w miejscowości N. i brak jest informacji o odległości między tymi miejscowościami. Nadto organ rentowy wskazał, że ubezpieczona jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i nie złożyła wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa (decyzja z 6 października 2015r. k.25 akt emerytalnych).

W 6 listopada 2015r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym odwołanie od obu w/w decyzji wnosząc o zaliczenie do okresu ubezpieczenia wymaganego do nabycia emerytury oraz do ustalenia wysokości kapitału początkowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 19 września 1976r. do 4 maja 1982r., gdyż wbrew twierdzeniom organu rentowego stale pracowała w tym gospodarstwie, które położone było w S. oddalonych od miejsca zamieszkania położonego we wsi nowe P. o niespełna 6 km. We wskazanym okresie jako jedyna z rodzeństwa mieszkała z rodzicami i jej praca w gospodarstwie miała istotne znaczenie dla jego prawidłowego funkcjonowania. Do odwołania ubezpieczona dołączyła wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa. Odwołania ubezpieczonej od decyzji z 1 października 2015r. i 6 października 2015r. zarejestrowane zostały w tut. Sądzie pod sygnaturami akt IV U 1335/15 i IV U 1336/15.

W oparciu o przedłożony przez ubezpieczoną do w/w odwołania, wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa, w dniu 16 listopada 2015r. organ rentowy wydał kolejną decyzję, w której odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury wskazując na nieudowodnienie co najmniej 20-letniego okresu ubezpieczenia, jednocześnie wskazał że uchyła wcześniejszą decyzję z 6 października 2015r. w części dotyczącej członkostwa ubezpieczonej w otwartym funduszu emerytalnym i wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w tym funduszu na dochody budżetu państwa (decyzja z 16 listopada 2015r. k.28 akt emerytalnych).

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona wnosząc o jej zmianę i ustalenie jej prawa do emerytury powołując się na te same okoliczności co we wcześniejszym odwołaniu. Odwołanie to zarejestrowane zostało w tut. Sądzie pod sygnaturą akt IV U 31/16.

Postanowieniem z 16 czerwca 2016r. Sąd połączył sprawy z odwołań ubezpieczonej od wszystkich powyższych decyzji celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą akt IV U 1335/15 (postanowienie k.46 akt niniejszej sprawy - IV U 1335/15).

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonych decyzjach (odpowiedzi organu rentowego na odwołania k.4-6, 19-20 i 32 akt niniejszej sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona J. Ś. w dniu (...)2015r. ukończyła (...)rok życia. W dniu 24 września 2015r. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury (wniosek o emeryturę z 24 września 2015r. k.1 akt emerytalnych). Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczona udowodniła staż ubezpieczeniowy w wymiarze 16 lat, 9 miesięcy i 9 dni, z czego okresy składkowe stanowią 16 lat, 3 miesiące i 8 dni, a okresy nieskładkowe 6 miesięcy i 1 dzień. Ponadto organ rentowy ustalił, że do 1 stycznia 1999r. ubezpieczona osiągnęła staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 16 lat, 1 miesiąc i 8 dni z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) SA w R. (zaświadczenie o zatrudnieniu z 29 lipca 2015r. k.16-17 akt emerytalnych).

Z uwagi na brak wymaganego ustawą okresu ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 20 lat zaskarżonymi decyzjami z 6 października 2015r. i 16 listopada 2015r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej przyznania emerytury (zaskarżone decyzje k.25 i 28 akt emerytalnych).

Ubezpieczona jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (raport z analizy konta k.27 akt emerytalnych). Do odpisu odwołania od decyzji z 6 października 2015r., które wpłynęło do organu rentowego w dniu 6 listopada 2015r.

ubezpieczona przedłożyła wniosek z 20 października 2015r. o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (vide: raport z analizy konta k.21 akt emerytalnych, odwołanie od decyzji z 6 października 2015r. i wniosek ubezpieczonej z 20 października 2015r. o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa k.27 akt emerytalnych).

Ubezpieczona urodziła się w dniu (...) w G.. Rodzice ubezpieczonej B. i W. małż. (...) w latach 70-tych i 80-tych XX wieku byli właścicielami gospodarstwa rolnego położonego na terenie wsi S. gmina S. o łącznej powierzchni (...)ha, w tym 2,60 ha użytków rolnych (zaświadczenie Starosty O. z 23 września 2015r. k.14 akt emerytalnych). Rodzice ubezpieczonej mieszkali około 6 km od miejsca położenia w/w nieruchomości rolnych – we wsi N. gmina W.. W miejscu zamieszkania ,tj. w N. znajdowała się posesja, na której stał budynek mieszkalny, budynek gospodarczy oraz budynek dla mniejszych zwierząt ,tj. kur i królików. Natomiast w S. znajdował się jednoizbowy budynek mieszkalny po dziadku ubezpieczonej ze strony ojca oraz obora, stodoła i budynek dla krów. Ubezpieczona od urodzenia mieszkała z rodzicami w N. (zaświadczenie Wójta Gminy w W. z 23 października 2015r. k.26 akt emerytalnych). Po ukończeniu szkoły podstawowej wiosną 1975r., ubezpieczona nie podjęła dalszej nauki. Do końca lutego 1981r. mieszkała z rodzicami i stale pracowała w gospodarstwie rolnym. W dniu 1 marca 1981r. podjęła pierwszą pracę zawodową w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w G., którą kontynuowała przez 2 miesiące – do 30 kwietnia 1981r. (świadcstwo pracy z 16 września 2015r. k.15 akt emerytalnych). Po zakończeniu tej pracy (i w okresie jej trwania również) nadal mieszkała z rodzicami do 18 kwietnia 1982r. i pracowała w ich gospodarstwie rolnym (vide: w/w zaświadczenie o zameldowaniu). Następnie wyjechała do pracy na (...) i od 5 maja 1982r. podjęła pracę w Zakładach (...) w R. (zaświadczenie o zatrudnieniu z 29 lipca 2015r. k.16-17 akt emerytalnych). Rodzice ubezpieczonej nie pracowali poza rolnictwem, utrzymywali się z wyłącznie z gospodarstwa rolnego. Na posiadanych gruntach uprawiane było zboże, ziemniaki, siano oraz warzywa – cebula, buraki i owoce – truskawki i porzeczki. W gospodarstwie hodowane były na stałe 2 sztuki krów oraz jałówki – około 4 sztuk, a ponadto trzoda chlewna – około 6 sztuk jednocześnie, a także kury, kaczki, gęsi i króliki. Z N. do S. rodzice ubezpieczonej i sama ubezpieczona najczęściej jeździli rowerami, a w późniejszym okresie samochodem marki Ż., który zakupił ojciec ubezpieczonej. Od ukończenia 16. roku życia ,tj. od 18 września 1976r. do podjęcia pierwszej pracy zawodowej ,tj. do 28 lutego 1981r. ubezpieczona codziennie pracowała w gospodarstwie rolnym i wykonywała wszystkie prace związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego – na co dzień doila krowy, przygotowywała paszę dla zwierząt, karmiła zwierzęta, pielęła warzywo i owoce, a w sezonach wiosenno-letnich dodatkowo zbierała warzywo i owoce, pracowała przy żniwach, sianokosach, wykopkach oraz wykonywała inne aktualnie potrzebne prace. Prace w gospodarstwie rolnym zabierały ubezpieczonej w okresach jesienno-zimowych około 8 godzin dziennie, a w okresach wiosenno-letnich nawet kilkanaście godzin dziennie. W rozpatrywanym okresie ubezpieczona jako jedyne dziecko zamieszkiwała z rodzicami. Miała dwóch starszych braci – odpowiednio o 6 i 12 lat, ale obaj pracowali już w W.. W tych okolicznościach praca ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym miała istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania tego gospodarstwa (zeznania świadków: W. K. k.47 i A. S. k.47-47v akt sprawy oraz zeznania ubezpieczonej k.47v i 46v-47 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Uwzględnieniu podlegało odwołanie J. Ś. od decyzji z 16 listopada 2015r. odmawiającej jej prawa do emerytury.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy ,tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy

wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 20 lat kobieta), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczona spełnia przesłankę ogólnego okresu ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 20 lat. Poza sporem pozostawało, że ubezpieczona legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, osiągnęła wymagany ustawą wiek oraz złożyła wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa. Ubezpieczona podniosła, że posiada 20-letni okres ubezpieczenia, gdyż do okresu tego doliczyć należy okres jej pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od ukończenia 16. roku życia ,tj. od 18 września 1976r. do 4 maja 1982r. ,tj. do chwili podjęcia pracy zawodowej na Śląsku - w R.. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało słuszność twierdzeń ubezpieczonej, przy czym do uzupełnienia okresu wymaganego do nabycia emerytury wystarczający jest okres od ukończenia przez ubezpieczoną 16. roku życia do podjęcia pierwszej pracy zawodowej – w SP ZOZ w G. ,tj. od 18 września 1976r. do 28 lutego 1981r., co stanowi 4 lata, 5 miesięcy i 13 dni. Przeprowadzone przez Sąd i omówione wyżej dowody nakazały bowiem uznać, że w całym tym okresie ubezpieczona stale – w wymiarze co najmniej 4 godziny dziennie pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców i praca ta miała istotne znaczenie dla funkcjonowania tego gospodarstwa. W rozpatrywanym okresie ubezpieczona jako jedyna spośród dzieci mieszkała z rodzicami i nie uczyła się już, a jeszcze nie pracowała zawodowo (po szkole podstawowej nie kontynuowała nauki), a zatem uzasadnione i zgodne z doświadczeniem życiowym jest stwierdzenie, że praca ubezpieczonej stanowiła wydatną pomoc dla rodziców. Wskazać przy tym należy, że odległość w wymiarze około 6 km, dzieląca miejsce zamieszkania rodziny - w N. od S., gdzie znajdowały się nieruchomości rolne nie była na tyle duża, aby nie można było pokonywać jej codziennie, a nawet kilka razy w ciągu dnia. Dlatego zgodnie z art.10 ust.1 pkt 3 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd uznał, że okres pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym od 18 września 1976r. do 28 lutego 1981r. podlega doliczeniu do okresu wymaganego do emerytury, sprawiając że ubezpieczona legitymuje się 20-letnim okresem ubezpieczenia.

Reasumując uznać należało, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczona spełnia przesłankę 20-letniego okresu ubezpieczenia. Mając to na uwadze Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję z 16 listopada 2015r. i ustalił, że J. Ś. przysługuje prawo do emerytury od 6 listopada 2015r. ,tj. od dnia, w którym złożyła ona wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa (vide: ustalenia faktyczne).

Oddaleniu podlegało natomiast odwołanie ubezpieczonej od decyzji z 6 października 2015r. odmawiającej jej prawa do emerytury z uwagi na to, że we wskazanej dacie ubezpieczona była członkiem otwartego funduszu emerytalnego, a nie złożyła jeszcze w/w wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa, co stanowi przesłankę nabycia prawa do emerytury. Nieuzasadnione okazało się również odwołanie ubezpieczonej od decyzji z 1 października 2015r. o ustaleniu kapitału początkowego, w którym wniosła ona o zaliczenie do ustalenia wysokości kapitału w/w okresu pracy w gospodarstwie rolnym. Przepisy ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie przewidują bowiem uwzględnienia do wyliczenia kapitału początkowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym – art.174 ust.2 powyższej ustawy. Mając to na uwadze na podstawie art.477¹⁴§1 kpc Sąd orzekł jak w pkt II sentencji wyroku.